



EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 4.6.2025.
COM(2025) 304 final/2
Downgraded on 4.6.2025

2025/0158 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par euro ieviešanu Bulgārijā 2026. gada 1. janvārī

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1998. gada 3. maijā Padome nolēma, ka Beļģija, Vācija, Spānija, Francija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande, Portugāle, Austrija un Somija ir izpildījušas nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 1999. gada 1. janvārī. Dānija un Apvienotā Karaliste izmantoja klauzulas par tiesībām nepiedalīties, un tāpēc Padome šīs valstis nevērtēja. Grieķiju un Zviedriju Padome atzina par dalībvalstīm ar izņēmuma statusu.

2000. gada 19. jūnijā Padome nolēma, ka Grieķija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2001. gada 1. janvārī. Valstis, kas Eiropas Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā (Čehija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Polija, Slovēnija un Slovākija), saskaņā ar attiecīgā Pievienošanās akta 4. pantu ir dalībvalstis ar izņēmuma statusu.

2006. gada 11. jūlijā Padome nolēma, ka Slovēnija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2007. gada 1. janvārī.

Bulgārija un Rumānija Eiropas Savienībai pievienojās 2007. gada 1. janvārī un saskaņā ar attiecīgā Pievienošanās akta 5. pantu ir dalībvalstis ar izņēmuma statusu.

2007. gada 10. jūlijā Padome nolēma, ka Kipra un Malta ir izpildījušas nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2008. gada 1. janvārī.

2008. gada 8. jūlijā Padome nolēma, ka Slovākija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2009. gada 1. janvārī.

2010. gada 13. jūlijā Padome nolēma, ka Igaunija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2011. gada 1. janvārī.

2013. gada 9. jūlijā Padome nolēma, ka Latvija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2014. gada 1. janvārī.

2014. gada 23. jūlijā Padome nolēma, ka Lietuva ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2015. gada 1. janvārī.

2022. gada 12. jūlijā Padome nolēma, ka Horvātija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2023. gada 1. janvārī.

Saskaņā ar 140. panta 1. punktu Līgumā par Eiropas Savienības darbību ("LESD") vismaz reizi divos gados vai pēc pieprasījuma, ko iesniedz dalībvalsts ar izņēmuma statusu, Komisija un Eiropas Centrālā (ECB) banka sniedz ziņojumus Padomei par panākumiem, ko guvušas dalībvalstis ar izņēmuma statusu, pildot savas saistības izveidot ekonomisko un monetāro savienību.

Komisijai, pamatojoties uz savu un ECB ziņojumu un ievērojot LESD 140. panta 2. punktā noteikto procedūru, būtu jāiesniedz Padomei priekšlikums Padomes lēmumam, ar ko atceļ izņēmuma statusu dalībvalstīm, kuras ir izpildījušas nepieciešamos nosacījumus.

Komisijas un ECB konverģences ziņojumi tika publiskoti 2025. gada 4. jūnijā. Minētajos ziņojumos ir vērtēta Bulgārijas tiesību aktu, tai skaitā tās centrālās bankas statūtu, saderība ar LESD 130. un 131. pantu un Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un ECB statūtiem.

Ziņojumos, atsaucoties uz konverģences kritēriju izpildi, arī vērtēts, vai ir sasniegts augsts ilgtspējīgas konverģences līmenis, un ņemti vērā vairāki citi LESD 140. panta 1. punkta pēdējā daļā minēti faktori.

Komisija savā konverģences ziņojumā secina, ka Bulgārija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro.

ECB savā konverģences ziņojumā nav konstatējusi nekādus šķēršļus izņēmuma statusa atcelšanai attiecībā uz Bulgāriju.

Komisija, pamatojoties uz savu un ECB ziņojumu, ir pieņēmusi pielikumā pievienoto priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko Bulgārijai no 2026. gada 1. janvāra atceļ izņēmuma statusu.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

Ekonomikas un finanšu komitejā (EFK) un *ECOFIN*/Eurogrupā regulāri notiek diskusijas ar dalībvalstīm par dažādiem ekonomikas politikas uzdevumiem dalībvalstīs. Tās ietver neformālas diskusijas par jautājumiem, kas īpaši saistīti ar sagatavošanos iespējamai pievienošanai eurozonai (tostarp valūtas maiņas kursa politiku).

Ekonomikas attīstību eurozonā un dalībvalstīs novērtē atbilstīgi vairākām ekonomikas politikas koordinācijas un uzraudzības procedūrām (konkrēti, saskaņā ar LESD 121. pantu), un Komisijai regulāri uzraugot un analizējot attīstību katrā valstī atsevišķi un eurozonā kopumā (tostarp izmantojot prognozes, regulāras publikācijas, devumu Ekonomikas un finanšu komitejā un *ECOFIN*/Eurogrupā). Ievērojot proporcionalitātes principu un līdzšinējo praksi, oficiāls ietekmes novērtējums netika veikts.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

3.1. Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 140. panta 2. punkts, kas nosaka procedūru Padomes lēmuma pieņemšanai par euro ieviešanu attiecīgajās dalībvalstīs un izņēmuma statusa atcelšanu tām.

Padome pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un diskusijām Eiropadomē un pēc to savu locekļu kvalificēta vairākuma ieteikuma saņemšanas, kas pārstāv dalībvalstis, kuru valūta ir euro, rīkojas pēc Komisijas priekšlikuma.

3.2. Subsidiaritāte un proporcionalitāte

Priekšlikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

Šī iniciatīva paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi izvirzītā mērķa sasniegšanai, tāpēc tā atbilst proporcionalitātes principam.

3.3. Juridiskā instrumenta izvēle

Saskaņā ar LESD 140. panta 2. punktu lēmums ir piemērots juridiskais instruments.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS**par euro ieviešanu Bulgārijā 2026. gada 1. janvārī**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 140. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ziņojumu⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas ziņojumu⁽²⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu⁽³⁾,

ņemot vērā diskusijas Eiropadomē,

ņemot vērā to Padomes locekļu ieteikumu, kas pārstāv dalībvalstis, kuru valūta ir euro⁽⁴⁾,

tā kā:

- 1) Ekonomiskās un monetārās savienības ("EMS") trešais posms sākās 1999. gada 1. janvārī. Padome 1998. gada 3. maijā Briselē notikušajā sanāksmē, kurā piedalījās valstu vai valdību vadītāji, nolēma, ka Beļģija, Vācija, Spānija, Francija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande, Austrija, Portugāle un Somija ir izpildījušas nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 1999. gada 1. janvārī⁽⁵⁾.
- 2) Ar Lēmumu 2000/427/EK⁽⁶⁾ Padome nolēma, ka Grieķija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2001. gada 1. janvārī. Ar Lēmumu 2006/495/EK⁽⁷⁾ Padome nolēma, ka Slovēnija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2007. gada 1. janvārī. Ar Lēmumiem 2007/503/EK⁽⁸⁾ un 2007/504/EK⁽⁹⁾ Padome nolēma, ka Kipra un Malta ir izpildījušas nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2008. gada 1. janvārī. Ar Lēmumu 2008/608/EK⁽¹⁰⁾ Padome nolēma, ka Slovākija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro. Ar Lēmumu

⁽¹⁾ [.....] ziņojums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽²⁾ [.....] ziņojums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽³⁾ [.....] atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽⁴⁾ OV C [...], [...] [...]

⁽⁵⁾ Padomes Lēmums 98/317/EK (1998. gada 3. maijs), kas pieņemts saskaņā ar Līguma 109.j panta 4. punktu (OV L 139, 11.5.1998., 30. lpp.).

⁽⁶⁾ Padomes Lēmums 2000/427/EK (2000. gada 19. jūnijs) saskaņā ar Līguma 122. panta 2. punktu par vienotās valūtas ieviešanu Grieķijā 2001. gada 1. janvārī (OV L 167, 7.7.2000., 19. lpp.).

⁽⁷⁾ Padomes Lēmums 2006/495/EK (2006. gada 11. jūlijs) saskaņā ar Līguma 122. panta 2. punktu par vienotās valūtas pieņemšanu Slovēnijā 2007. gada 1. janvārī (OV L 195, 15.7.2006., 25. lpp.).

⁽⁸⁾ Padomes Lēmums 2007/503/EK (2007. gada 10. jūlijs) saskaņā ar Līguma 122. panta 2. punktu par vienotās valūtas ieviešanu Kiprā 2008. gada 1. janvārī (OV L 186, 18.7.2007., 29. lpp.).

⁽⁹⁾ Padomes Lēmums 2007/504/EK (2007. gada 10. jūlijs) saskaņā ar Līguma 122. panta 2. punktu par vienotās valūtas pieņemšanu Maltā 2008. gada 1. janvārī (OV L 186, 18.7.2007., 32. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Padomes Lēmums 2008/608/EK (2008. gada 8. jūlijs) saskaņā ar Līguma 122. panta 2. punktu par vienotās valūtas ieviešanu Slovākijā 2009. gada 1. janvārī (OV L 195, 24.7.2008., 24. lpp.).

2010/416/ES⁽¹¹⁾ Padome nolēma, ka Igaunija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro. Ar Lēmumu 2013/387/ES⁽¹²⁾ Padome nolēma, ka Latvija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro. Ar Lēmumu 2014/509/ES⁽¹³⁾ Padome nolēma, ka Lietuva ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro. Ar Lēmumu 2022/1211/ES⁽¹⁴⁾ Padome nolēma, ka Horvātija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro.

- 3) Saskaņā ar 1. punktu Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienotajā Protokolā Nr. 16 par dažiem noteikumiem attiecībā uz Dāniju un saskaņā ar lēmumu, ko valstu vai valdību vadītāji pieņēma Edinburgā 1992. gada decembrī, Dānija informēja Padomi par savu nodomu nepiedalīties EMS trešajā posmā. Dānija nelūdza sākt Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 140. panta 2. punktā minēto procedūru.
- 4) Ar Lēmumu 98/317/EK Zviedrija ir dalībvalsts ar izņēmuma statusu LESD 139. panta 1. punkta nozīmē. Čehija, Ungārija un Polija saskaņā ar 2003. gada Pievienošanās akta⁽¹⁵⁾ 4. pantu ir dalībvalstis ar izņēmuma statusu LESD 139. panta 1. punkta nozīmē. Bulgārija un Rumānija saskaņā ar 2005. gada Pievienošanās akta⁽¹⁶⁾ 5. pantu ir dalībvalstis ar izņēmuma statusu LESD 139. panta 1. punkta nozīmē.
- 5) Eiropas Centrālā banka ("ECB") ir dibināta 1998. gada 1. jūlijā. Eiropas monetārā sistēma tika aizstāta ar valūtas kursa mehānismu, par kura izveidi Eiropadome vienojās 1997. gada 16. jūnija Rezolūcijā par valūtas kursa mehānisma izveidi ekonomiskās un monetārās savienības trešajā posmā⁽¹⁷⁾. Procedūra, kādā ekonomiskās un monetārās savienības trešajā posmā īstenojams valūtas kursa mehānisms (VKM II), tika formulēta 2006. gada 16. marta Līgumā starp Eiropas Centrālo banku un ārpus euro zonas dalībvalstu centrālajām bankām, ar ko nosaka Ekonomikas un monetārās savienības trešā posma valūtas kursa mehānisma darbības procedūras⁽¹⁸⁾.
- 6) LESD 140. panta 2. punktā ir noteikta procedūra izņēmuma statusa atcelšanai attiecīgajām dalībvalstīm. Vismaz reizi divos gados vai pēc pieprasījuma, ko iesniedz dalībvalsts ar izņēmuma statusu, Komisijai un ECB ir jāsniedz ziņojumi Padomei, ievērojot LESD 140. panta 1. punktā noteikto procedūru.
- 7) Dalībvalstu tiesību akti, ieskaitot valstu centrālo banku statūtus, pēc vajadzības jāpielāgo tā, lai tie būtu saderīgi ar LESD 130. un 131. pantu un Eiropas Centrālo banku sistēmas Statūtiem un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem ("ECBS un ECB statūti"). Komisijas un arī ECB ziņojumā ir sniegts detalizēts novērtējums par Bulgārijas tiesību aktu saderību ar LESD 130. un 131. pantu un ECBS un ECB statūtiem.

⁽¹¹⁾ Padomes Lēmums 2010/416/ES (2010. gada 13. jūlijs) saskaņā ar Līguma 140. panta 2. punktu par euro ieviešanu Igaunijā 2011. gada 1. janvārī (OV L 196, 28.7.2010., 24. lpp.).

⁽¹²⁾ Padomes Lēmums 2013/387/ES (2013. gada 9. jūlijs) par euro ieviešanu Latvijā 2014. gada 1. janvārī (OV L 195, 18.7.2013., 24. lpp.).

⁽¹³⁾ Padomes Lēmums 2014/509/ES (2014. gada 23. jūlijs) par euro pieņemšanu Lietuvā 2015. gada 1. janvārī (OV L 228, 31.7.2014., 29. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Padomes Lēmums (ES) 2022/1211 (2022. gada 12. jūlijs) par euro ieviešanu Horvātijā 2023. gada 1. janvārī (OV L 187, 14.7.2022., 31. lpp.).

⁽¹⁵⁾ OV L 236, 23.9.2003., 33. lpp.

⁽¹⁶⁾ OV L 157, 21.6.2005., 203. lpp.

⁽¹⁷⁾ OV C 236, 2.8.1997., 5. lpp.

⁽¹⁸⁾ OV C 73, 25.3.2006., 21. lpp.

- 8) Saskaņā ar 1. pantu Protokolā Nr. 13 par konverģences kritērijiem, kas pievienots LESD, cenu stabilitātes kritērijs, kas minēts LESD 140. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā, nozīmē, ka dalībvalsts cenu stabilitātes rādītājs ir stabils un vidējais inflācijas līmenis dalībvalstī, kas novērots viena gada periodā pirms vērtēšanas, nepārsniedz par vairāk kā 1 ½ procentpunktiem vidējo inflācijas līmeni (ne vairāk kā) trīs dalībvalstīs, kuru cenu stabilitātes rādītāji ir vislabākie. Cenu stabilitātes kritērija vajadzībām inflāciju aprēķina, izmantojot saskaņoto patēriņa cenu indeksu (SPCI), kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/792⁽¹⁹⁾. Cenu stabilitātes kritērija novērtēšanai dalībvalsts inflācija tiek mērīta, nosakot 12 mēnešu indeksu aritmētiskā vidējā procentuālās izmaiņas attiecībā pret iepriekšējā perioda 12 mēnešu indeksu aritmētisko vidējo. Komisijas un ECB ziņojumā izmantotā atsauces vērtība tika aprēķināta, vienkāršajam aritmētiskajam vidējam attiecībā uz inflācijas līmeni trīs dalībvalstīs, kuru cenu stabilitātes rādītāji ir vislabākie, pieskaitot 1,5 procentpunktus. Aprēķinātā inflācijas atsauces vērtība viena gada periodam, kas beidzās 2025. gada aprīlī, ir 2,8 %, un trīs dalībvalstis ar vislabākajiem cenu stabilitātes rādītājiem ir Īrija, Somija un Itālija, kurās inflācijas līmenis ir attiecīgi 1,2 %, 1,3 % un 1,4 %.
- 9) LESD 140. panta 1. punkta otrajā ievilkumā minētais valsts budžeta stabilitātes kritērijs saskaņā ar Protokola Nr. 13 2. pantu ir izpildīts tad, ja vērtēšanas laikā uz dalībvalsti neattiecas atbilstīgi LESD 126. panta 6. punktam pieņemts Padomes lēmums par pārmērīgu budžeta deficītu.
- 10) LESD 140. panta 1. punkta trešajā ievilkumā minētais kritērijs par dalību Eiropas monetārās sistēmas valūtas kursa mehānismā saskaņā ar Protokola Nr. 13 3. pantu ir ievērots tad, ja dalībvalsts valūtas kursa svārstības vismaz divos pēdējos gados pirms vērtēšanas atbilst normālajam svārstību koridoram, kas noteikts Eiropas monetārās sistēmas valūtas kursa mehānismā (VKM), un tās valūtas kurss nav bijis pakļauts būtiskiem satricinājumiem. Jo īpaši dalībvalsts nedrīkst tajā pašā periodā pēc savas iniciatīvas devalvēt savas valūtas divpusējo centrālo kursu attiecībā pret euro. Kopš 1999. gada 1. janvāra VKM II nodrošina pamatu valūtas maiņas kursa kritērija izpildes novērtēšanai. Lai novērtētu šā kritērija izpildi, Komisija un ECB savos ziņojumos ir vērtējušas divu gadu periodu, kas beidzās 2025. gada 19. maijā.
- 11) LESD 140. panta 1. punkta ceturtajā ievilkumā minētais procentu likmju konverģences kritērijs saskaņā ar Protokola Nr. 13 4. pantu nozīmē, ka viena gada periodā pirms vērtēšanas novērotā vidējā nominālā ilgtermiņa procentu likme dalībvalstī nepārsniedz par vairāk kā diviem procentpunktiem vidējo nominālo ilgtermiņa procentu likmi (ne vairāk kā) trīs dalībvalstīs, kuru cenu stabilitātes rādītāji ir vislabākie. Procentu likmju konverģences novērtēšanai izmantotais kritērijs ir salīdzināmas procentu likmes valstu 10 gadu etalonobligācijām. Lai novērtētu, vai ir izpildīts procentu likmju kritērijs, Komisijas un ECB ziņojumos ir izmantota atsauces vērtība, kas aprēķināta, vienkāršajam aritmētiskajam vidējam attiecībā uz nominālo ilgtermiņa procentu likmi trīs dalībvalstīs, kuru cenu stabilitātes rādītāji ir vislabākie, pieskaitot divus procentpunktus. Atsauces vērtības pamatā ir ilgtermiņa procentu likmes Īrijā (2,8 %), Somijā (2,9 %) un Itālijā (3,7 %), un atsauces vērtība 12 mēnešu periodā, kas beidzās 2025. gada aprīlī, bija 5,1 %.

⁽¹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/792 (2016. gada 11. maijs) par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem un mājokļu cenu indeksu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 2494/95 (OV L 135, 24.5.2016., 11. lpp.).

- 12) Saskaņā ar Protokola Nr. 13 5. pantu datus, kas tika izmantoti konverģences kritēriju izpildes novērtēšanai, sniedza Komisija. Komisija budžeta datus sniedza pēc tam, kad dalībvalstis saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 479/2009⁽²⁰⁾ tos bija paziņojušas līdz 2025. gada 1. aprīlim.
- 13) Balstoties uz Komisijas un ECB iesniegtajiem ziņojumiem par panākumiem, ko Bulgārija guvusi, pildot savas saistības attiecībā uz ekonomiskās un monetārās savienības izveidi, tiek secināts, ka Bulgārijā valsts tiesību akti, tostarp valsts centrālās bankas statūti, ir saderīgi ar LESD 130. un 131. pantu un ECBS un ECB statūtiem.
- 14) Balstoties uz Komisijas un ECB iesniegtajiem ziņojumiem par panākumiem, ko Bulgārija guvusi, pildot savas saistības attiecībā uz ekonomiskās un monetārās savienības izveidi, tiek secināts, ka attiecībā uz Bulgārijas LESD 140. panta 1. punkta četros ievilkumos minēto konverģences kritēriju izpildi: vidējais inflācijas līmenis Bulgārijā 12 mēnešu periodā, kas beidzās 2025. gada aprīlī, bija 2,7 %, kas ir zemāk par atsaucē vērtību, un, pārskatot plašu rādītāju loku, netika konstatēti iemesli bažām attiecībā uz cenu stabilitātes ilgtspēju; uz Bulgāriju neattiecas Padomes lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu; Bulgārija kopš 2020. gada 10. jūlija ir VKM II dalībniece, un divu gadu periodā pirms šā novērtējuma levas (BGN) maiņas kurss nav bijis pakļauts būtiskiem satricinājumiem un Bulgārija nav pēc savas iniciatīvas devalvējusi BGN divpusējo centrālo kursu attiecībā pret euro. Visbeidzot, 12 mēnešu periodā, kas beidzās 2025. gada aprīlī, ilgtermiņa procentu likme Bulgārijā bija vidēji 3,9 %, proti, krietni zem atsaucē vērtības.
- 15) Ņemot vērā novērtējumu par tiesību aktu saderību un konverģences kritēriju izpildi, kā arī papildu faktoru novērtējumu, Bulgārija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Bulgārija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro. Izņēmuma statusu, kas minēts 2005. gada Pievienošanās akta 5. pantā, atceļ no 2026. gada 1. janvāra.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

⁽²⁰⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 479/2009 (2009. gada 25. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (OV L 145, 10.6.2009., 1. lpp.).